

Na podlagi prvega odstavka 25. člena Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/16; v nadaljevanju: ZKUASP) je skupščina združenja SAZOR – Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ k.o. (v nadaljevanju: Združenje) dne 15. 7. 2020 sprejela naslednja

PRAVILA O OBVLADOVANJU TVEGANJ

1. člen (splošno)

Ta pravila obravnavajo tveganja, katerim je Združenje izpostavljeno pri svojem poslovanju in bi lahko pomembneje vplivala na doseganje zastavljenih ciljev Združenja. Pravila nadalje opredeljujejo ukrepe, s katerimi Združenje ta tveganja obvladuje in jih zadržuje na sprejemljivi ravni.

2. člen (pristojnost za izvedbo ukrepov za obvladovanje tveganj in opredelitev resnosti tveganja)

S tveganji, ki jim je izpostavljeno Združenje, upravlja poslovodstvo Združenja. Poslovodstvo Združenja spremlja izpostavljenost različnim vrstam tveganja ter skladno s potrebami sprejema ukrepe za njihovo obvladovanje. Poslovodstvo lahko za obvladovanje tveganj sklene pogodbo s tretjimi osebami s potrebnimi znanji in izkušnjami, kadar je to potrebno ob upoštevanju resnosti tveganja in zahtevnosti izvedbe ukrepov za obvladovanje tveganj.

Ukrepi za obvladovanje tveganj se sprejemajo v odvisnosti od resnosti tveganja. Resnost tveganja opredeljuje:

- verjetnost, da se neugodni dogodek, iz katerega izvira tveganje, uresniči in
- posledice uresničitve neugodnega dogodka oz. tveganja na poslovanje Združenja.

Verjetnost, da se tveganje uresniči, se opredeli po lestvici: nizka, srednja, velika.

Posledice uresničitve tveganja se opredelijo po lestvici: nepomembne, pomembne, bistvene.

Posledično se resnost tveganja opredeli po naslednji lestvici:

- majhno tveganje (nizka verjetnost in nepomembne posledice, nizka verjetnost in pomembne posledice, srednja verjetnost in nepomembne posledice, velika verjetnost in nepomembne posledice)
- zmerno tveganje (nizka verjetnost in bistvene posledice, srednja verjetnost in pomembne posledice, velika verjetnost in pomembne posledice)
- veliko tveganje (srednja verjetnost in bistvene posledice, velika verjetnost in bistvene posledice).

3. člen (vrste tveganj in ukrepi za obvladovanje tveganj)

Združenje je pri svojem poslovanju izpostavljeno naslednjim tveganjem:

- a) Finančno tveganje

Finančno tveganje je tveganje, da uporabniki ali zavezanci (v nadaljevanju: uporabniki) ne izpolnijo svojih obveznosti do Združenja. Če se izpolni finančno tveganje, Združenje ne pridobi načrtovanih prihodkov in zato ni zmožno razdeliti sredstev med imetnike pravic v predvideni višini.

Združenje zbira sredstva od večjega števila uporabnikov, katerih obveznost ni visoka, zaradi česar je verjetnost, da bi nastopilo finančno tveganje v pomembnem delu prihodkov Združenja (tj. pri pomembnem delu uporabnikov), nizka. S tem je sicer povezana tudi verjetnost, da viri sredstev (npr. pristojno ministrstvo) ne bi zagotovili potrebnih sredstev uporabnikom za plačilo obveznosti do Združenja. Predvsem v takšnem primeru je mogoče pričakovati, da pomemben delež uporabnikov ne bi mogel izpolniti svojih finančnih obveznosti do Združenja. Slednje pa ne velja za uporabnike, ki se financirajo na trgu iz lastnih sredstev. Posledice uresničitve takšnega tveganja bi bile bistvene.

Za obvladovanje finančnega tveganja poslovodstvo redno spremlja stanje odprtih terjatev do uporabnikov ter izvaja ukrepe za izterjavo dolgov (opominjanje uporabnikov, uvedba izvršilnih in sodnih postopkov).

b) Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje se nanaša na tveganje, da Združenje ne bo sposobno poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti.

Poslovodstvo mora skrbeti, da stroški poslovanja ne presežejo najvišjega dovoljenega odstotka glede na zbrane avtorske honorarje, nadomestila in prihodke iz bančnih depozitov, ki ga skladno z ZKUASP določi skupščina.

Za obvladovanje likvidnostnega tveganja poslovodstvo izvaja ukrepe omejevanja stroškov poslovanja Združenja glede na zbrane avtorske honorarje in nadomestila.

c) Tržno tveganje

Tržno tveganje izvira iz sprememb v tarifah Združenja, z upoštevanjem katerih Združenje zbira avtorske honorarje in nadomestila, in sprememb obrestnih mer.

Združenje zbira avtorske honorarje in nadomestila od uporabnikov v skladu s tarifami in predpisi. Sprejem in sprememba tarif se izvajata po postopku, ki ga opredeljuje ZKUASP, in z upoštevanjem kriterijev iz ZKUASP, zaradi česar sta povezana s predhodnimi postopki dogovarjanja z reprezentativnimi združenji uporabnikov oz. s postopkom pred Svetom za avtorsko pravo. Obresti iz bančnih depozitov predstavljajo zelo majhen delež v prihodkih Združenja.

Za obvladovanje tržnega tveganja poslovodstvo spremlja in presoja zahteve reprezentativnih združenj uporabnikov glede spremembe tarif, pri oblikovanju tarif v pogajanjih z uporabniki oz. njihovimi reprezentativnimi združenji ter v postopku pred Svetom za avtorsko pravo pa upošteva ustrezne zakonske kriterije za določanje tarif.

d) Operativna tveganja

Operativna tveganja so tveganja iz naslova izvajanja operativnih nalog Združenja. Ta tveganja se povezujejo predvsem s tveganji v povezavi z delitvijo zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil imetnikom pravic, tveganji pridobitve pravih in popolnih podatkov o imetnikih pravic, tveganji

informatijske tehnologije (motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih sistemov) ter tveganji zahtevkov (tožb) imetnikov pravic.

Združenje dodeljuje in izplačuje zbrane avtorske honorarje in nadomestila imetnikom pravic v skladu z vnaprej določenimi pravili o delitvi. Delitev se izvaja na podlagi podatkov o pravicah, delih in imetnikih pravic, ki jih Združenje pridobi od imetnikov pravic ali na drug način, kot to določa Pogodba o ustanovitvi SAZOR GIZ k.o.. Tveganje napak v podatkih ali nepopolnost podatkov lahko povzroči napačno izplačilo zbranih sredstev in posledično morebitne zahtevke imetnikov pravic zoper Združenje. Zahtevki se lahko pojavijo tudi v primeru izpodbijanja pravil o delitvi pred sodiščem.

Združenje članom in imetnikom pravic omogoča poslovanje preko informacijskega sistema, s pomočjo katerega Združenje vodi evidence in repertoar. Napake v sistemu lahko zato vplivajo na poslovanje Združenja in izvajanje nalog (npr. vodenje evidenc, elektronska korespondenca z imetniki pravic, dodelitev avtorskih honorarjev, idr.).

Poslovodstvo po potrebi za obvladovanje operativnega tveganja vključi tretje osebe, ki so ustrezno usposobljene za izvajanje nalog, povezanih s temi tveganji. Poslovodstvo zaupa izvedbo in vzdrževanje informacijskega sistema usposobljenemu izvajalcu, s katerim sklene pogodbo o izvajanju tovrstnih storitev. Izvajanje dodelitve avtorskih honorarjev in nadomestil ter drugih administrativno-tehničnih nalog v zvezi s kolektivnim upravljanjem pravic lahko v skladu z ZKUASP po potrditvi na seji skupščine prenese na tretje usposobljene osebe (zunanji izvajalec) in s tem zmanjša možnost nastanka neugodnega dogodka v okviru operativnega tveganja. Morebitne zahtevke imetnikov pravic obravnava skladno z akti Združenja ter po potrebi vključi tretje strokovno usposobljene osebe. Poslovodstvo prav tako redno spremlja izvajanje teh storitev, opozarja na morebitne napake, ki jih zazna samo ali pa ga nanj opozorijo imetniki pravic, uporabniki ali pristojni organ, in zahteva izvedbo njihove odprave.

e) Poslovno tveganje

V okvir poslovnega tveganja spada predvsem tveganje iz naslova skladnosti poslovanja z določbami ZKUASP in drugimi predpisi.

Združenje je kolektivna organizacija, ki deluje na podlagi dovoljenja Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljevanju: Urad), s katerim so opredeljene vrste del, vrste avtorskih pravic in primeri uporabe, v katerih je Združenje pristojno za kolektivno upravljanje pravic. Združenje je zavezano delovati v skladu z ZKUASP, ki ureja kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic in ki kolektivnim organizacijam nalaga številne obveznosti in prilagoditve. Urad v okviru svoje pristojnosti izvaja nadzor nad zakonitostjo poslovanja kolektivnih organizacij, pri čemer lahko med drugim izreče globo Združenju, v primeru (ponavljajočih) kršitev pa lahko izreče tudi sankcijo odvzema dovoljenja.

Za obvladovanje operativnega tveganja poslovodstvo po potrebi vključi tretje strokovno usposobljene osebe (npr. zunanjega izvajalca administrativno-tehničnih nalog, pravne svetovalce, idr.) in/ali zaprosi za mnenje Urad.

4. člen (notranje kontrole)

Poslovodstvo v skladu z ZKUASP redno (najmanj enkrat na četrletje) poroča nadzornemu odboru Združenja o poslovanju Združenja.

Če poslovodstvo prenese posamezne naloge na druge osebe, ki spadajo pod njegov nadzor (npr. zaposlene v Združenju), mora biti prenos nalog opredeljen, prav tako morajo biti opredeljene morebitne omejitve glede pristojnosti teh oseb. Opredelitev prenesenih nalog in omejitve pristojnosti se določi v pogodbi, z navodili poslovodstva ali na drug ustrezen način.

Če poslovodstvo prenese naloge na zunanje osebe, ki niso del Združenja (zunanje izvajalce in svetovalce), morajo biti v pogodbi z njimi določene naloge oz. dela, ki so predmet prenosa, poslovodstvo pa ob tem redno preverja, ali izvajalci te naloge opravljajo pravilno in pravočasno.

Poslovodstvo upošteva predvidljiva tveganja, ki bi lahko pomembno vplivala na poslovanje Združenja. Če poslovodstvo ugotovi, da je potrebno izvesti ukrepe za obvladovanje tveganj, in bi to povzročilo povišanje stroškov poslovanja Združenja nad najvišjim dovoljenim odstotkom glede na zbrane avtorske honorarje, nadomestila in prihodke iz bančnih depozitov, ki ga skladno z ZKUASP določi skupščina, predlaga skupščini določitev novega najvišjega dovoljenega odstotka stroškov.

5. člen **(izvedba ukrepov za obvladovanje tveganj in sprejemljivo tveganje)**

Izvajanje ukrepov za obvladovanje tveganj je povezano s stroški. Zato Združenje izvaja tiste ukrepe za obvladovanje tveganj, ki so razumni in utemeljeni ter v skladu s pravili o stroških poslovanja. Poslovodstvo pri odločanju o izvedbi ukrepov za obvladovanje tveganj presodi stroške izvedbe predvidenega ukrepa ter na drugi strani resnost tveganja in potencialno škodo v primeru uresničitve tveganja. Razen v izjemnih primerih, ko je potrebno odpraviti tveganja v največji možni meri, se za obvladovanje tveganj ne uporabijo vsi možni ukrepi na način, da se tveganje povsem izniči, temveč se tveganje sprejema ob upoštevanju njegove resnosti in vpliva na delovanje Združenja. Sprejemljiva stopnja tveganja se prilagaja konkretnim okoliščinam in posameznim tveganjem.

6. člen **(končne določbe)**

Z uveljavitvijo teh pravil prenehajo veljati Pravila združenja SAZOR GIZ o obvladovanju tveganj z dne 29.6.2017.

Ta pravila začnejo veljati, ko jih sprejme skupščina Združenja.